

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget
Karl Johans gate 22
0026 OSLO

Deres ref
hkl/2008

Vår ref
08/00268-7

Dato

29 APR 2008

Redegjørelse for fratredelsen til administrerende direktør i Enova SF og senere konsulentavtale med Olje- og Energidepartementet

Det vises til brev fra Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité av 22.04.08, der komitéen ber om ytterligere informasjon i ovennevnte sak.

I brevet stiller komitéen følgende spørsmål:

1. Var det noen kontakt mellom statsråd Åslaug Haga og Eli Arnstad i perioden fra Arnstad den 24. november sa opp sin stilling og fratradte på dagen til statsråden i budsjettmøtet den 30. november 2007 omtalte ideen om å benytte Arnstad som konsulent for OED?

Olje- og energidepartementet fikk uten forhåndsvarsel meldingen om at Eli Arnstad valgte å fratse sin stilling som administrerende direktør for Enova 26.11.07. Hun omtalte sin begrunnelse for dette i pressemeldingen fra Enova samme dato som følger:

”- Det har de siste ukene kommet fram at tillitsvalgt og verneombud mener at jeg har mobbet en eller flere i Enova. Dette er en beskrivelse jeg ikke kjenner meg igjen i. En slik type beskyldning er handlingslammende og ødeleggende for arbeidet i Enova og for meg som leder. Jeg mener derfor at det er best for organisasjonen og meg selv at jeg slutter.”

Styreleder i Enova Jørn Rattsø ringte til Olje- og energidepartementet 26.11.07 ca kl 1200 og meddelte at administrerende direktør Eli Arnstad ville fratse sin stilling og at dette ville bli offentliggjort på Enovas pressekonferanse i Trondheim tidlig ettermiddag samme dag. Jeg fikk en kort orientering om denne telefonsamtalen fra

embetsverket raskt etter at den var mottatt.

Etter å ha mottatt orienteringen, tok jeg kontakt med Eli Arnstad den 26.11.07 før Enovas pressekonferanse for å ha førstehåndsinformasjon om direktørens oppfatning av situasjonen og hva hennes budskap på presskonferansen ville være. Som ansvarlig statsråd ville jeg bli bedt om å kommentere Eli Arnstads avgang, og jeg ønsket mest mulig oppdatert informasjon. Det ville vært påfallende om jeg *ikke* hadde tatt kontakt før pressekonferansen. Jeg ville i en tilsvarende alvorlig situasjon i enhver etat eller ethvert foretak underlagt departementet gjort det samme. Ingen perspektiver for Eli Arnstads framtid ble drøftet i denne telefonsamtalen. Samtalen var kort og fant sted ca halvannen time før pressekonferansen. Jeg har i ettertid forstått at styreleder Jørn Rattsø var til stede i rommet sammen med direktør Eli Arnstad da jeg ringte. De satt sammen i forbindelse med forberedelser til orienteringsmøte og pressekonferanse.

Det ble utarbeidet en kort pressemelding om saken som jeg kunne bruke i den utadrettede kommunikasjonen. Kopi av pressemelding av 26.11.07 vedlegges.

Det var for øvrig ingen annen kontakt mellom Arnstad og meg i perioden 24.11.07 til 30.11.07, og spørsmål om Arnstads kompetanse kunne brukes i departementet var således ikke tema mellom oss. Jeg gjentar at hennes beslutning om å fratre sin stilling som administrerende direktør kom overraskende på meg. Vi hadde ikke samtalt om dette i forkant av hennes beslutning.

La meg for ordens skyld kommentere komiteens spørsmål. I møtet om internbudsjettet 30. 11.07 stilte jeg et åpent spørsmål om Arnstads kompetanse kunne være relevant for departementets behov. Jeg sa ikke, slik det refereres i spørsmålet fra komitéen, noe om hvilken tilknytningsform til departementet som eventuelt kunne være aktuell for Eli Arnstad. Heller ingen andre i møtet omtalte oppdrag som konsulent eller andre mulige tilknytningsformer. Hennes navn ble nevnt av meg, men ikke som et forslag om å "benytte Arnstad som konsulent for OED". Se for øvrig mitt svar til komiteens spørsmål 5 nedenfor.

2. Statsråd Haga skriver i sitt svar til komiteen av 18. april at departementet etter pressekonferansen i Enova SF den 26. november ble orientert om Eli Arnstads fratredelse. Hvordan foregikk denne orienteringen? Tok statsråden på noe tidspunkt kontakt med styret i Enova SF angående omstendighetene rundt fratredelsen? Ble statsråden på noe vis gjort kjent med omstendighetene rundt fratredelsen?

La meg kommentere komiteens referat av mitt brev av 18.04.2008. Jeg skrev:

"Eli Arnstad sa opp sin stilling i Enova 24.11.2007. Dette ble offentliggjort ved pressekonferanse i selskapet 26.11.2007. Departementet ble da orientert om Eli Arnstads fratredelse." Departementet ble orientert om Eli Arnstads fratredelse før pressekonferansen.

Jeg ble gjort kjent med omstendighetene rundt fratredelsen raskt etter at departementet ble orientert.

Jeg har ovenfor, som svar på spørsmål 1, gjort rede for min telefonsamtale med Eli Arnstad 26.11.07 før pressekonferansen. Situasjonen i Enova ble drøftet i flere morgenmøter i departementet, der jeg var til stede, i tiden etter 26.11.07.

Jeg har ikke hatt direkte kontakt med styret eller andre om omstendighetene rundt Eli Arnstads fratredelse.

Embetsverket i departementet fikk en nærmere gjennomgang av situasjonen i Enova og av styrets planer fremover fra Enovas styreleder Jørn Rattsø i et møte 04.12.2007. Jeg deltok ikke i dette møtet, men ble på vanlig vis orientert om hovedinnholdet i møtet på et etterfølgende morgenmøte.

3. Hvilken formell kompetanse anser statsråden at Eli Arnstad har som ville gjøre henne særlig egnet som konsulent for OED innenfor feltet fornybar energi? Hvilken dokumentasjon har Arnstad levert departementet på slik "særlig velegnet" kompetanse i forbindelse med at hun fikk konsulentoppdraget? Komiteen ber om å få oversendt kopier av evt. korrespondanse mellom Arnstad og OED som ligger til grunn for departementets beslutning.

Da Eli Arnstad sa opp sin stilling framsto det som en mulighet for departementet å benytte hennes kompetanse. Hun har som leder av Enova SF arbeidet med spørsmål knyttet til gjennomføringen av energiomleggingspolitikken og hadde en kompetanse og en innsikt i problemstillinger som på flere måter var svært relevant i forhold til løpende, aktuelle problemstillinger i departementet. Gjennom sin posisjon som leder av Enova hadde Eli Arnstad tilegnet seg en betydelig oversikt og innblikk i saksområdet og relevante kunnskapsmiljøer, både nasjonalt og internasjonalt. Eli Arnstads bakgrunn innebar også at hun ikke trengte inngående innføring i relevante problemstillinger før det operative arbeidet kunne starte.

Departementet hadde erfaring med Eli Arnstads kompetanse gjennom samarbeid med henne etter at hun tiltrådte som administrerende direktør i Enova i 2001. Særskilt dokumentasjon ble ikke innhentet. Det foreligger ikke korrespondanse om Arnstads kompetanse som grunnlag for departementets beslutning om å inngå konsulentkontrakt.

Departementet fant ikke at omstendighetene rundt Eli Arnstads fratredelse var til hinder for at inngåelse av en tidsbegrenset konsulentavtale med henne om å bruke hennes fagkompetanse. Som konsulent ville Eli Arnstad ikke ha personal- eller lederansvar for noen andre.

Det vises for øvrig til omtale på side 3 i mitt brev av 18.04.08.

La meg presisere at i tråd med den beskrivelse jeg har gitt her og i brev til komiteen av 18.04.08 av departementets saksbehandling av konsulentavtalen mellom departementet og Eli Arnstad, så har jeg ikke vært involvert i vurderingen av hennes egnethet. Komiteens spørsmål kan oppfattes dithen at jeg personlig har deltatt i departementets vurdering av hennes kompetanse. Dette er ikke riktig.

4. Statsråd Haga skriver i sitt svar til komiteen av 18. april følgende:

"Betingelsene for Eli Arnstad i oppsigelsesperioden gjorde at en konsulentavtale med hennes enkeltpersonforetak ble det aktuelle alternativ for departementet." Hvilke betingelser siktes det til her? Utelukket disse betingelsene for eksempel ansettelse gjennom et engasjement?

I komiteens brev av 08.04.08 ble det bl.a. bedt om en redegjørelse for hvorfor tidligere administrerende direktør i Enova beholdt sin lønn uten at hennes arbeidsplikt ble benyttet eller stilt til rådighet for departementet. I mitt brev av 18.04.08 er dette bl.a. kommentert på følgende måte (jf siste avsnitt side 3 og de to første avsnittene på side 4 i mitt brev av 18.04.08.):

"Eli Arnstad var gjennom styrevedtaket i Enova fritatt for arbeidsplikt. På det tidspunktet departementet ønsket å nyttiggjøre seg hennes tjenester, var hun således fristilt fra Enova. Hun kunne dermed utføre tjenester for departementet, men uten at vilkårene for disse tjenestene kunne forankres i hennes avtaler med Enova.

I og med at Eli Arnstad etter styrevedtaket var fritatt for arbeidsplikt, var det ikke anledning for departementet å benytte hennes tjenester uten vederlag. I avtalen om konsulentoppdrag tok departementet inn en forutsetning om at "arbeidet som utføres ikke skal komme i konflikt med avtaler mellom Eli Arnstad og Enova SF". Fra departementets side var det også klart at Eli Arnstad ikke skulle arbeide med oppgaver knyttet til Enova SF.

Betingelsene for Eli Arnstad i oppsigelsesperioden gjorde at en konsulentavtale med hennes enkeltpersonforetak ble det aktuelle alternativet for departementet."

Styret i Enova omtalte i pressemelding etter styremøtet 28.11.07 Eli Arnstads beslutning slik:

"Styret aksepterer oppsigelsen. Eli Arnstad har ikke bedt om noen sluttpakke, men beholder den forhåndsavtalte lønn i oppsigelsestiden på 6 måneder og er etter eget ønske fritatt for arbeidsplikt i denne perioden."

Når jeg viser til "betingelsene" i mitt forrige brev til komiteen, er det en henvisning til at avtalen mellom styret i Enova SF og Arnstad sier at hun skulle beholde sin lønn i 6 måneder uten arbeidsplikt. Jeg besvarte med dette komiteens spørsmål om

hvorfor Eli Arnstads arbeidspåkt ikke kunne benyttes av departementet uten vederlag.

Det er ikke opplagt at betingelsene i avtalen mellom Eli Arnstad og Enova var til hinder for ansettelse gjennom et engasjement. Departementet var av den oppfatning at en konsulentavtale best ivaretok departementets behov. Dette hang blant annet sammen med at ønsket omfang for oppdraget var usikkert. En konsulentavtale med variabel timebruk med en totalramme for vederlaget med fastsatt timepris er en fleksibel form. I tillegg inneholder konsulentavtalen en gjensidig, fri adgang til oppsigelse uten begrunnelse med 14 dagers varsel.

5. Statsråd Haga skriver videre i sitt svar til komiteen av 18. april at: "I denne sammenheng stilte jeg et åpent spørsmål om Eli Arnstads kompetanse kunne være relevant for departementets behov. Det var enighet i møtet at embetsverket skulle vurdere på ordinært vis om hennes kapasitet kunne avhjelpe departementets aktuelle ressursituasjon". Ser statsråden at hennes initiativ i saken kan ha lagt føringer på embetsverkets videre vurderinger?

Jeg gjentar fra mitt brev av 18.04.08 fra min omtale av møtet om internbudsjettet den 30.11.07:

"Det var enighet i møtet at embetsverket skulle *vurdere* på ordinært vis om hennes kapasitet kunne avhjelpe departementets aktuelle ressursituasjon."

Jeg kan ikke se at jeg har gitt noen føringer for utfallet av embetsverkets vurdering av hvorvidt Eli Arnstads kompetanse var relevant for departementets behov. Jeg hadde ikke til hensikt å gi noen føringer i forhold til embetsverkets videre vurdering og håndtering, og jeg kan heller ikke se at jeg på noen måte kan ha foranlediget en slik oppfatning.

6. På hvilket tidspunkt ble statsråd Haga gjort kjent med at departementet hadde valgt å engasjere Arnstad som konsulent? Hvorfor forsikret statsråden seg ikke på det tidspunkt om at anskaffelsesreglementet var fulgt?

Jeg ble klar over at kontrakt var inngått i forbindelse med et møte, der bioenergi strategien var omtalt. På dette møtet ble det sagt at Eli Arnstad var i arbeid. Jeg kan ikke fastslå dato for dette, men det var primo januar.

Jeg blir aldri forelagt konsulentavtaler eller den konkrete anvendelse av det til enhver gjeldende regelverk for dem. Men det er mitt ansvar å sørge for at departementet håndterer alle saker i henhold til lov- og regelverk. Jeg har tatt initiativ til at departementet skulle gå gjennom sine rutiner og retningslinjer for å sikre at anskaffelsesregelverket blir fulgt, jf. mitt brev av 18.04.08, side 5. Det er dessverre slik at det er avdekket at flere avtaler er inngått uten at alle

bestemmelser i forskriften til lov om offentlige anskaffelser er fulgt. Jeg har det fulle ansvar for å sikre den fremtidige etterlevelse av regelverket.

Jeg håper disse svar tilfredsstiller Kontroll- og konstitusjonskomiteens behov for informasjon.

Med hilsen

Åslaug Haga

Vedlegg (1)